

Meddelanden

1. En observation av havsörn (*Haliaeetus albicilla*) gripande byte i flykten

Nedan beskrivna händelseförlopp iaktogs vid Sövdesjön i Skåne den 6 januari 1961.

I sjön låg 7 skäggdoppingar (*Podiceps cristatus*), 3—400 storskrakar (*Mergus merganser*), omkring 50 krickor (*Anas crecca*) samt ca 1000 gräsänder (*A. platyrhynchos*). Två havsörnar sågs sitta på stängselstolpar på den s.k. Holmabacken, W om sjön. Medan örnarna betraktades i kikare, lyfte de och flög ut över vattnet. Båda var vitstjärtade, adulta fåglar. Det blev oro bland simfåglarna i sjön, samtliga gräsänder och krickor reagerade med uppflog. Alla storskrakar förblev dock liggande kvar i vattnet. De reagerade endast genom att sträcka på halsarna och sluta sig samman i en tätare flock (jfr VF 19 (1960): 170). Örnarna fortsatte ut över vattnet utan att till synes taga någon notis om storskrakarna. Plötsligt gjorde en av örnarna ett utfall mot en passerande flock gräsänder. Anfallet verkade mycket klumpigt och ovigt, och änderna klarade sig undan. Örnarna började nu kretsa runt över sjön. Åtskilliga andflockar passerade dem på närhåll utan att något inträffade. Emellertid kom en ensam gräsand flygande i riktning mot havsörnarna. Den ena örnen gjorde en häftig attack mot gräsanden. Denna försökte undkomma genom att stiga snett uppåt men råkade därvid flyga rakt i klorna på den andra örnen, som befann sig snett ovanför den första. Efter detta lyckade kap flög örnarna tillbaka bort mot Holmabacken.

Det tycks endast i sällsynta fall förekomma, att havsörnar verkligen griper sitt byte i flykten. Den lyckade jakten ovan torde närmast få betraktas som en slump, och det är föga troligt, att det rörde sig om någon form av samjagande efter ett visst system.

KARL LENNART NILSSON

Summary: An observation of a White-tailed Eagle (*Haliaeetus albicilla*) catching a prey in flight. On January 6th 1961 two White-tailed Eagles were seen circling over Lake Sövdesjön, Scania. Alarmed by their presence several flocks of Mallards (*Anas platyrhynchos*) and Teals (*Anas crecca*) took flight passing close to the eagles. At the same time the numerous (300—400) Goosanders (*Mergus merganser*) on the lake remained on the water only gathering somewhat closer. The eagles paid no attention to the Goosanders. Instead one of them made an unsuccessful attack on a flying flock of Mallards. Later a single Mallard escaping from the attack of one of the eagles, was caught by the other one.

2. Bastarder mellan grågås och kanadagås i Västmanland

Skanssjön i Hallstahammar, Västmanland, en utvidgning av Strömsholms kanal, har blivit ett intressant fågelreservat, där det finns gräsänder, knölsvanar, skrattnåsar och kanadagäss, den sistnämnda arten om hösten i stora flockar.

När jag den 24.9.1961 gick omkring vid sjön, fanns det massor av kanadagäss där. Plöteligt fick jag syn på ett ex. som hade ljusröd näbb. Jag gick närmare och kunde då se att den hade köttfärgade ben. Som andra kanadagäss har svarta ben och svart näbb, undrade jag vad det kunde vara. Den avvikande gåsen hade rödaktig näbb med svart spets, ett vitt band löpte runt näbbroten och vidare hade den ett smalt vitt streck under ögat. Den vita kindfläcken var mindre välutvecklad än hos en typisk

87376

kanadagås. Halsen var mera brun än svart, och de för *Anser*-arterna karakteristiska halsjädrarna, som ser ut att vara »vattenkammade» fanns på denna fågel. Med hänsyn till dessa olika fakta slöt jag, att det var en bastard mellan grågås (*Anser anser*) och kanadagås (*Branta canadensis*). Denna dag såg jag två sådana bastarder.

Senare på dagen kom jag åter till platsen. På stranden stod tillsammans en grå- och en kanadagås, och runt om dem simmade fyra bastarder. Nästa dag låg samtliga bastarder, tillsammans med de övriga kanadagässen, på andra sidan sjön. Följande dag igen hade jag turen att kunna fotografera en av bastarderna invid stranden.

HANS BORG

Bastardexemplar av grågås \times kanadagås (*Anser anser* \times *Branta canadensis*).
Foto: HANS BORG.

Redaktionell kommentar: Kanadagåsen håller som bekant på att sprida sig i landet och det gäller att noggrant följa förloppet. Givetvis är det av största vetenskapliga intresse att studera hur en »ny» art anpassar sig till den svenska miljön, vilka biotoper den besätter och, inte minst, dess relation till andra djurarter. För den skull är ovanstående rapport om bastardisering mellan grå- och kanadagås i halvviilt tillstånd av stort intresse. Enligt BJÖRN NILSSON, som påbörjat en undersökning av

kanadagåsens ekologi i Blåsjö, är kända från djurparker (a dugliga eller ej, är dock i insända alla notiser, som beteende gentemot männ etc.

Summary: Hybrid anser and *Branta canadensis* (16° 12' E). They had flesh more brown than black etc.

3. Ny häckningslok

Vid ett besök vid sjön togs 6 svarthakedoppingar verades ytterligare ett bo

Den 11.6. sågs 4 par sv Dessutom iakttogs minst 3, varför inte mindre än

Sjön är omgiven dels av gungflyartade sankma

Häckning av svarthake i Jönköpings län, och har

Ar

Summary: New broods in Småland. Four broods watched at Lake Islingen

4. Sandtärnor

Den 27.6.1961 observer

Då jag på återväg från ångarna i Malevikens norra två tärnor vilande på ett storleksskillnaden tydligt i närheten. Härvid lades småningom avancera från Nu kunde i kikaren (10 \times korta, kraftiga, helsvarta mardräkt utan minsta vi

Efter några minuter ly och hälsades därvid med

kanadagåsens ekologi i Blekinge, är bastarder mellan ifrågavarande två arter tidigare kända från djurparker (alltså i inhägnade dammar o.dyl.). Om bastarderna är könsdugliga eller ej, är dock inte känt. — VF:s läsare uppmanas livligt att till tidskriften insända alla notiser, som kan belysa kanadagåsens häcknings- och övervintringsvanor, beteende gentemot människan och gentemot fåglar och andra djur, häckningsresultat etc.

S. U.

Summary: Hybrid between Grey Lag Goose and Canada Goose in the province of Västmanland. Four free-living specimens of the hybrid between *Anser anser* and *Branta canadensis* were seen on Lake Skanssjön at Hallstahammar (59° 37' N, 16° 12' E). They had flesh-coloured legs and a pink bill with black nail. The neck was more brown than black and it was furrowed in the manner typical of *Anser* species.

3. Ny häckningslokal för svarthakedopping (*Podiceps auritus*) i Småland

Vid ett besök vid sjön Islingen i Frinnaryds sn, Jönköpings län, den 11.5.1961 iaktogs 6 svarthakedoppingar. Den 14.5. gjordes det första bofyndet, och den 22.5. observerades ytterligare ett bo.

Den 11.6. sågs 4 par svarthakedoppingar med var sin kull dunungar på klarvattnet. Dessutom iaktogs minst ett ad. ex. Antalet ungar i de olika kullarna var 5, 4, 3 och 3, varför inte mindre än 24 svarthakedoppingar uppehöll sig i sjön samtidigt.

Sjön är omgiven dels av barrskog, uppblandad med björk, al och videarter, dels av gungflyartade sankmarker. Den är till stora delar bevuxen med starr, säv och vass.

Häckning av svarthakedopping har tidigare rapporterats endast från ett par lokaler i Jönköpings län, och har då bara gällt något enstaka par.

ALVAR GUSTAFSSON LENNART FRITZON WILGOT FRITZON
CONNY CLAESSON BENGT ÖHLSSON

Summary: New breeding locality of Horned Grebe in the province of Småland. Four broods (containing 5, 4, 3 and 3 chicks) of *Podiceps auritus* were watched at Lake Islingen (57° 56' N, 14° 52' E) on June 11th 1961.

4. Sandtärnor (*Gelochelidon nilotica*) iakttagna nära Göteborg

Den 27.6.1961 observerades två sandtärnor i Malevik, ca 20 km S Göteborg.

Då jag på återväg från studier av sträckande vadare gick över de sankstrandängarna i Malevikens nordvästra inre del, upptäcktes på ett par hundra meters håll två tärnor vilande på ett par stenar i strandkanten. Redan på detta avstånd kunde storleksskillnaden tydligt urskiljas i jämförelse med några fisktärnor, som uppehöll sig i närheten. Härvid lades särskilt märke till de relativt högre benen. Jag kunde så småningom avancera fram till ca 50 m avstånd, innan fåglarna visade tecken till oro. Nu kunde i kikaren (10 × 50) utmärkt iakttagas sandtärnans främsta kännnetocken, den korta, kraftiga, helsvarta näbben och de höga svarta benen. Fåglarna var ad. i sommarträkt utan minsta vita strimma i den svarta kalotten.

Efter några minuter lyfte den ena fågeln och flög de få meterna över till den andra och hälsades därvid med ett flerstavigt djupt skorrande (helt olikt den kentska tär-